

Individuell vurdering Udir-5-2016

Innholdet er ikke lenger gyldig

Del II Underveisvurdering

§ 3-11 Underveisvurdering

Formålet med underveisvurderingen er å

- bidra til læring
- gi et grunnlag for tilpasset opplæring
- bidra til at eleven, lærlingen og lærekandidaten øker sin kompetanse i fag

Underveisvurderingen skal altså hjelpe eleven, lærlingen og lærekandidaten videre i læreprosessen. Gjennom underveisvurderingen kan læreren og instruktøren dessuten få informasjon om hvor den enkelte elev, lærling og lærekandidat befinner seg faglig ut fra kompetansemålene i læreplanen for fag, og om opplæringen bør tilpasses.

Eleven, lærlingen og lærekandidaten skal få underveisvurdering løpende og systematisk, både i fag, i orden og i adferd. Det innebærer at den skal være en kontinuerlig og integrert del av opplæringen. Det er ikke noe formkrav, underveisvurderingen kan være både skriftlig og/eller muntlig.

I andre ledd kommer det frem at underveisvurderingen skal inneholde to komponenter. Den skal gi

1. informasjon om hva eleven, lærlingen eller lærekandidaten mestrer (tilbakemeldinger)
2. veiledning om hvordan eleven, lærlingen og lærekandidaten kan øke kompetansen sin i faget (fremovermeldinger).

Alle elever, lærlinger og lærekandidater har rett til en samtale med kontaktlærer eller instruktør minst en gang hvert halvår. Dette følger av tredje ledd. Samtalen skal handle om den enkeltes faglige utvikling. Det er ingen krav til hvor lenge samtalen må vare, eller hvilken form den skal ha. På skolen er det kontaktlærer

som har ansvaret, men rektor kan bestemme at faglærere skal ha samtale i sitt fag. Det er mulig å gjennomføre samtalen i forbindelse med halvårsvurdering uten karakter eller foreldresamtalen.

I fjerde ledd er det presisert at det er i undervisvurderingen at læreren skal vurdere om eleven har tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Dette henger sammen med elevens rett til spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 5-1, jf. § 5-4. Læreren må følge med på elevens faglige utbytte gjennom hele opplæringen, på alle årstrinn. Når utbyttet ikke er tilstrekkelig skal rektor få beskjed. For mer informasjon se vår [veileder om spesialundervisning](#).

I femte ledd blir det presisert at også lærekandidater og elever som har individuell opplæringsplan (IOP) skal ha undervisvurdering og veiledning opp mot målene i den planen de har.

Endret i 2015: Tidligere femte ledd siste setning og sjette ledd er opphevet, og tatt inn i §§ 3-20 til 3-24. Det er i tillegg gjort noen små presiseringer i bestemmelsen.

[§ 3-11 på Lovdata.no](#)

§ 3-12 Egenvurdering

Egenvurderingen er en del av undervisvurderingen. Formålet med egenvurdering er refleksjon og bevissthet om egen læring. Eleven, lærlingen eller lærekandidaten skal delta aktivt i vurderingsarbeidet på tre måter.

1. De skal få trening i å vurdere hva som forventes av et bestemt arbeid.
2. De skal vurdere egen kompetanse i faget eller lærefaget.
3. De skal vurdere egen faglig utvikling, det vil si hvordan de utvikler seg over tid og hvordan de lærer best.

Endret i 2015: Formålet med egenvurderingen er tatt inn i § 3-12.

[§ 3-12 på Lovdata.no](#)

§ 3-13 Halvårsvurdering i fag for elever

Halvårsvurderingen er en del av undervisvurderingen. Den skal altså gi informasjon om hva eleven mestrer etter kompetansemålene i læreplanen og gi veiledning om hvordan eleven kan øke kompetansen. Det innebærer at det ikke er anledning til å kun gi en karakter. Det er mulig å gi halvårsvurderingen sammen med elevsamtalen, jf. § 3-11 tredje ledd, men da må samtalen tilpasses tidspunktet for halvårsvurderingen.

I andre ledd står det at halvårsvurderingen uten karakter skal gis skriftlig og/eller muntlig gjennom hele grunnopplæringen, også på barnetrinnet.

Elevene skal fra 8. årstrinn ha halvårsvurdering **både med og uten karakter**. Dette følger av tredje ledd. Vurderingen med og uten karakter må henge tett sammen, og bli gitt rundt samme tid. Halvårsvurdering uten karakter bør ikke gis etter halvårsvurdering med karakter. Halvårsvurderingen med karakter skal gi uttrykk for kompetansen eleven har nådd ut fra det som er forventet på tidspunktet for vurderingen. Det innebærer at en elev på 8. årstrinn ikke blir vurdert opp mot kompetansemålene på 10. årstrinn, men ut fra hvilken kompetanse læreren kan forvente at han eller hun har på 8. årstrinn. Halvårsvurdering med karakter skal dokumenteres skriftlig.

Halvårsvurderingen med karakter skal gis **midt i opplæringsperioden** på hvert årstrinn, og ved slutten av opplæringsåret for fag som ikke blir avsluttet. Dette gjelder både for 8. til 10. årstrinn og i videregående opplæring. Det betyr at hvis ikke faget avsluttes, f.eks. norsk på Vg2 i studieforbereende utdanningsprogram, skal eleven få halvårsvurdering på slutten av skoleåret. Det står «opplæringsperioden», og ikke skoleåret. Det innebærer at fag f.eks. kan organiseres over kortere tid, men at eleven uansett skal ha en halvårsvurdering ved midten av denne perioden.

På barnetrinnet står man friere med tanke på tidspunktet for halvårsvurderingen, men læreren må ha nok informasjon til å kunne gjøre vurderingen.

I siste ledd står det at rektor har ansvar for at faglæreren gjennomfører halvårsvurderingen. Rektor har mulighet til å be om en ny faglig vurdering hvis han eller hun er i tvil om reglene om halvårsvurdering er fulgt.

Endret i 2015: Tidligere sjettede ledd er tatt inn i §§ 3-20 til 3-24. Det er også gjort noen presiseringer i bestemmelsen.

§ 3-14 Halvårsvurdering for lærlinger og lære kandidater i bedrift

Lærlinger og lære kandidater som får opplæring i bedrift, skal også ha halvårsvurdering. Dette er en del av undervisvurderingen, og skal både beskrive hva lærlingen og lære kandidaten mestrer opp mot kompetansemålene for opplæring i bedrift, og gi veiledning om hvordan lærlingen og lære kandidaten kan øke sin kompetanse i faget. Halvårsvurderingen er uten karakter.

Det er instruktøren som har ansvaret. Hvis lærlingen eller lære kandidaten har flere instruktører, kan faglig leder gi halvårsvurderingen. Det er ikke fastsatt når i opplæringsåret halvårsvurderingen skal gjennomføres. Dette må lære bedriften selv vurdere, men de må ha nok informasjon til å kunne gjøre vurderingen. Dersom læretiden er på to år, skal lærlingen og lære kandidaten ha minst tre halvårsvurderinger i løpet av perioden.

[§ 3-14 på Lovdata.no](#)

§ 3-15 Halvårsvurdering i orden og i adferd for elever

Halvårsvurdering i orden og i adferd er en del av undervisvurderingen, og elevene skal få halvårsvurdering uten karakter i hele grunnopplæringen. Grunnlaget er skolens ordensreglement, jf. [§ 3-5](#). Halvårsvurderingen kan inkluderes i samtalen med foreldrene.

Det skal gis skriftlig halvårsvurdering med karakter midt i opplæringsperioden på 8., 9., og 10. årstrinn, og på slutten av opplæringsåret på 8. og 9. årstrinn. På slutten av 10. årstrinn skal det gis standpunkt karakter.

I videregående skole skal halvårsvurderingen bli gitt midt i opplæringsperioden, og på slutten av opplæringsåret hvis ikke eleven avslutter opplæring i skole. Når eleven avslutter opplæring i skole skal det etter [§ 3-19](#) gis standpunkt karakter. Det innebærer at elever på studieforberedende utdanningsprogram får standpunkt karakter i orden og i adferd på slutten av Vg3, mens elever som går ut i lære etter Vg2 får standpunkt karakter på Vg2.

Kontaktlæreren har etter siste ledd ansvaret for å gi halvårsvurdering, i samarbeid med de andre lærerne.

[§ 3-15 på Lovdata.no](#)

§ 3-16 Sammenhengen mellom undervisvurderingen og standpunkt karakteren i fag

Eleven utvikler og viser kompetanse gjennom hele opplæringstiden. Den kompetansen eleven viser i løpet av opplæringen, er en del av grunnlaget for vurderingen når standpunkt karakteren i fag skal fastsettes. Standpunkt karakteren må altså ikke utelukkende baseres på kompetanse oppnådd på slutten av

opplæringen.

Elevene skal ha mulighet til å prøve og feile underveis, men det gjennomføres også vurderinger i løpet av skoleåret som har betydning for standpunktkarakteren. Derfor er det viktig at eleven tidlig i opplæringen får vite hva som vil inngå i grunnlaget for vurderingen i faget når standpunktkarakteren settes.

Læreren skal gjøre en totalvurdering av elevens kompetanse ved fastsettelsen av standpunktkarakteren. Det betyr ikke at læreren må vurdere eleven i alle kompetansemålene rett før standpunktkarakteren fastsettes, men at læreren skal bruke sitt faglige skjønn til å gjøre en samlet vurdering av elevens kompetanse ut fra kompetansemålene i læreplanen for faget. Læreren kan derfor ikke legge sammen karakterer fra underveisvurderingen og gi en standpunktkarakter som er et matematisk gjennomsnitt av disse karakterene.

Nytt i 2015:

Tidligere § 3-16 om at det skal dokumenteres at underveisvurdering er gitt, er fjernet. Bestemmelsen hadde kun en kontrollfunksjon. Skolen må fortsatt ha et forsvarlig system for å dokumentere vurderingsarbeidet.

Ny § 3-16 skal tydeliggjøre sammenhengen mellom underveisvurdering og standpunktkarakter, og motivere elevene til jevn innsats gjennom skoleåret.

[§ 3-16 på Lovdata.no](#)